

อภิธานศัพท์ (Glossary)

<p>1. การกันเงินสำรอง</p>	<p>การที่สถาบันการเงินเตรียมกันเงินไว้เพื่อรองรับความเสียหายที่อาจเกิดจากการด้อยค่าของสินทรัพย์หรือจากสินทรัพย์ที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตามหลักเกณฑ์ของ ธปท.</p>
<p>2. การกำกับลูกหนี้รายใหญ่</p>	<p>การจำกัดการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ ต่อลูกหนี้ 1 ราย โดยการกำหนดสัดส่วนการทำธุรกรรมต่างๆ กับลูกหนี้เทียบเคียงกับเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งครอบคลุมถึง การให้สินเชื่อ ธุรกรรมคล้ายสินเชื่อ ลงทุนและก่อภาระผูกพัน โดยนับรวมธุรกรรมดังกล่าวที่กระทำกับผู้เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ด้วย เช่น คู่สมรส บุตร และนิติบุคคลที่ลูกหนี้ลงทุนตั้งแต่ร้อยละ 30 ของนิติบุคคลนั้นอีก 3 ทอด</p>
<p>3. การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM/ Business Continuity Plan: BCP)</p>	<p>แนวทางในการกำหนดนโยบาย มาตรฐาน และกระบวนการทำงานขององค์กรเพื่อให้มั่นใจว่า ในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่ทำให้การปฏิบัติงานตามปกติต้องหยุดชะงักลง โดยหน่วยงานที่สำคัญ (Critical Business Functions) จะสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องหรือกลับมาดำเนินการในเวลาที่เหมาะสม</p>
<p>4. ความเสี่ยงเฉพาะที่เกิดจากผู้ออกตราสารนั้นๆ (Specific Risk)</p>	<p>ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตราสารทางการเงินที่เกิดจากปัจจัยเฉพาะจากผู้ออกตราสารนั้นๆ นอกเหนือจากปัจจัยโดยทั่วไป</p>
<p>5. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ (Operational Risk)</p>	<p>ความเสี่ยงที่สถาบันการเงินอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กร และการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบงาน หรือเหตุการณ์ภายนอก และส่งผลกระทบต่อฐานะการเงิน รายได้ เงินกองทุน หรือชื่อเสียงของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการนับรวมถึงความเสี่ยงด้านกฎหมายด้วย</p>

<p>6. ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk)</p>	<p>ความเสี่ยงที่สถาบันการเงินอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) อัตราดอกเบี้ย (Interest Rate) 2) ราคาตราสารทุน (Equity Price) 3) อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate) และ 4) ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity Price)
<p>7. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)</p>	<p>ความเสี่ยงที่สถาบันการเงินอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันตามสัญญา เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ทันเวลา หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอหรือสามารถจัดหาเงินทุนได้แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้</p>
<p>8. ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยตลาดโดยทั่วไป (General Market Risk)</p>	<p>ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตราสารอ้างอิงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยด้านตลาดโดยทั่วไป เช่น ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น</p>
<p>9. เงินกองทุน</p>	<p>เงินทุนที่สถาบันการเงินสามารถใช้รองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อ การลงทุนในสินทรัพย์ หรือการก่อภาระผูกพันต่าง ๆ โดยเงินกองทุนที่ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนต้องดำรงจะแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ เงินกองทุนชั้นที่ 1 ซึ่งถือเป็นเงินกองทุนหลัก และเงินกองทุนชั้นที่ 2 ซึ่งถือเป็นเงินกองทุนส่วนเพิ่ม</p>
<p>10. ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit Derivatives)</p>	<p>ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง โดยผู้ซื้อประกันความเสี่ยงจะได้รับชำระเงินหรือเงินชดเชยจากผู้ขายประกันหากเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ออกสินทรัพย์อ้างอิง (Credit Event) ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ส่วนผู้ขายประกันจะได้รับผลตอบแทนหรือค่าธรรมเนียมที่อ้างอิงกับความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงดังกล่าว โดยมีรูปแบบการประกันที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภท Credit Derivatives นั้น</p>

<p>11. ชุกรกรมการแปลง สินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitization)</p>	<p>การที่ผู้ขายสินทรัพย์ทำการโอนสินทรัพย์ไปยังนิติบุคคลเฉพาะกิจ และนิติบุคคลเฉพาะกิจออกหลักทรัพย์แก่ผู้ลงทุน โดยกำหนดให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ถือหลักทรัพย์ขึ้นอยู่กับกระแสเงินสดที่ได้รับจากสินทรัพย์ที่รับโอนมา</p>
<p>12. ชุกรกรมเงินฝากหรือ เงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์ทาง การเงินแฝง (Structured Products)</p>	<p>ชุกรกรมที่เกิดจากการผนวกเงินฝากหรือเงินกู้ยืมกับอนุพันธ์ทางการเงิน</p>
<p>13. บัญชีเพื่อการค้า (Trading book)</p>	<p>บัญชีที่ประกอบด้วยตราสารทางการเงินที่สถาบันการเงินถือครองไว้ โดยมีเจตนาเพื่อการค้า (ถือไว้ในระยะสั้น โดยมีเจตนาเพื่อการขายต่อ หรือเพื่อหาประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของราคา หรือเพื่อหากำไรจากความแตกต่างของราคา) หรือเพื่อป้องกันความเสี่ยงของฐานะอื่นๆ ในบัญชีเพื่อการค้า โดยสถาบันการเงินจะมีการประเมินฐานะมูลค่าปัจจุบัน (Mark to Market) อย่างสม่ำเสมอ</p>
<p>14. บัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking book)</p>	<p>บัญชีที่ประกอบด้วยตราสารทางการเงินหรือชุกรกรมอื่นๆ ที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า หรือที่สถาบันการเงินมีเจตนาตั้งแต่แรกว่าจะถือครองระยะยาว หรือถือจนครบกำหนดอายุ</p>
<p>15. สินเชื่อส่วนบุคคล ในความหมายการกำกับ ของ ธปท.</p>	<p>การให้กู้ยืมแก่บุคคลธรรมดาโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ และเป็นการให้สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน รวมถึงสินเชื่อเช่าซื้อและสินเชื่อที่ไม่ใช่รถยนต์และรถจักรยานยนต์แก่ลูกหนี้ด้วย</p>

<p>16. สินทรัพย์จัดชั้น</p>	<p>สินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกจัดชั้นตามคุณภาพและความเสี่ยงเพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต และการคำนวณเงินกันสำรองเพื่อรองรับความเสียหายที่อาจเกิดจากสินทรัพย์ดังกล่าว โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สินเชื่อจัดชั้นใช้ระยะเวลาการค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยกำหนดปัจจัยในการกำหนดชั้นคุณภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ระดับ คือ ชั้นปกติ กล่าวถึงเป็นพิเศษ ต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ 2) สินทรัพย์อื่น เช่น เงินลงทุนและอสังหาริมทรัพย์รอการขายให้จัดชั้นเป็นชั้นสงสัยจะสูญเฉพาะส่วนต่างระหว่างราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าตลาดหรือมูลค่ายุติธรรม 3) ภาระผูกพันจัดชั้นตามตัวลูกหนี้
<p>17. สินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquid Assets)</p>	<p>สินทรัพย์ที่ปราศจากภาระผูกพัน มีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ และสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้โดยต้นทุนต่ำในระยะเวลาอันสั้น เช่น หลักทรัพย์รัฐบาลไทย พันธบัตร ธปท. เป็นต้น</p>
<p>18. ปริมาณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต</p>	<p>ปริมาณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณได้ มาจาก 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <u>สินทรัพย์เสี่ยง</u> คือ สินทรัพย์ที่ผ่านการคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงด้านเครดิตของ เงินฝาก/เงินให้สินเชื่อ/เงินลงทุน ตามประเภทของ คู่สัญญา 2) <u>ภาระผูกพันที่แปลงสภาพด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor : CCF)</u> ให้มีมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์แล้วจึงคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงด้านเครดิตเพื่อคำนวณเป็นสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตต่อไป
<p>19. ปริมาณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด</p>	<p>ปริมาณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด มาจากการคำนวณตามวิธีการประเมินความเสี่ยงด้านตลาด ในแนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาด ที่ครอบคลุมองค์ประกอบความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ราคาตราสารทุน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์</p>

<p>20. อนุพันธ์ทางการเงิน (Financial Derivatives)</p>	<p>ตราสารหลักทรัพ์หรือสัญญาการเงินที่มูลค่าเปลี่ยนแปลงไปตามสินทรัพย์ที่อ้างอิง อนุพันธ์ทางการเงินมีด้วยกันหลายประเภท เช่น อนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย อนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยน อนุพันธ์ด้านสินค้าโภคภัณฑ์ อนุพันธ์ด้านตราสารทุน ด้วยคุณสมบัติของอนุพันธ์ทางการเงินที่กล่าว ผู้ลงทุนจึงอาจใช้อนุพันธ์ทางการเงินเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน หรือเพิ่มความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสินทรัพย์อ้างอิงที่ถืออยู่ใน Portfolio ได้</p>
<p>21. อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio หรือ Capital Adequacy Ratio: CAR)</p>	<p>เป็นอัตราส่วนเพื่อใช้วัดความเพียงพอของเงินกองทุนของสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ ธปท. ใช้ในการกำกับดูแลความมั่นคงของสถาบันการเงิน เพื่อให้มีเงินกองทุนเพียงพอรองรับความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และด้านตลาด (Market Risk) โดย</p> $\text{BIS Ratio} = \frac{\text{เงินกองทุน} \times 100}{(\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต} + \text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด})}$ <p>ซึ่งในปัจจุบัน ธปท. ได้กำหนดระดับ BIS Ratio ขั้นต่ำสำหรับธนาคารพาณิชย์ ที่ 8.5% สำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศที่ 7.5% และสำหรับบริษัทเงินทุนที่ 8.0%</p>